Lietas Nr. C28406611
Lietas arhīva Nr. C-0986-13/10

AIZMUGURISKS SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2013.gada 16.oktobrī

Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesa:

tiesnese G.Viļumsone

ar sekretāru K.Šmatu,

izskatīja atklātā tiesas sēdē 2013.gada 16.oktobrī akciju sabiedrības „PrivatBank", reģ.nr./adrese/, prasībā pret /pers. C/, /personas kods/, par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

akciju sabiedrības „PrivatBank" iesniegusi tiesā prasību pret /pers. C/ par parāda piedziņu, tiesību noteikšanu saņemt procentus.

Prasība pamatota sekojoši:

- Pamatojoties uz atbildētāja 2007.gada 7.novembra pieteikumu kartes ,,EXPRESS" konta atvēršanai un kartes kredītlimita saņemšanai, starp atbildētāju un akciju sabiedrības ,,PrivatBank" tika noslēgts līgums par kartes ,,EXPRESS" konta atvēršanu, apkalpošanu un kredītlimita piešķiršanu. Saskaņā ar pieteikuma noteikumiem līgums sastāv no pieteikuma, akciju sabiedrības ,,PrivatBank" Vispārējiem darījuma noteikumiem un akciju sabiedrības ,,PrivatBank" pakalpojumu tarifiem. Saskaņā ar līguma noteikumiem prasītājs piešķīra atbildētājam kredītlimitu Ls 2000 apmērā, kā to apliecina konta izraksts. Parakstot līgumu, atbildētājs apņēmās pildīt tajā paredzētās saistības, saskaņā ar pieteikuma 6., 8., 9.punktu maksāt prasītājam procentus 20,40 % apmērā no faktiski izlietotās kredītlimita summas, sākot ar kredītlimita lietošanas 31.dienu. Procentu maksājumu un kartes kredīta atmaksu atbilstoši pieteikuma 7.punkta un 10.punkta 10.1. un 10.2.apakšpunkta noteikumiem sabiedrības ,,PrivatBank" ieturēja no līguma ietvaros veiktās minimālās kartes kredīta iemaksas summas, kuru atbildētājam ir pienākums veikt līdz katra mēneša priekšpēdējai dienai. Par katru minimālās kartes kredīta iemaksas summas apmaksas kavējuma dienu atbildētājs apņēmās maksāt prasītājam līgumsodu saskaņā ar akciju sabiedrības „PrivatBank" pakalpojumu tarifiem. Saskaņā ar maksājuma tarifiem līgumsoda procentu likme dienā noteikta 0,274%. Piešķirtā kredītlimita izlietojumu un veiktās operācijas ar naudas līdzekļiem ir redzamas un ir atspoguļotas konta izrakstā, kurš ir atvērts uz atbildētāja vārda un ir piesaistīts noslēgtajam līgumam. No prasības pieteikumam pievienotās konta izdrukas redzams, ka atbildētājs kavēja līgumā paredzēto maksājumu izpildi, neveica kontā iemaksas saskaņā ar līguma 10.punktu. Pamatojoties uz prasītāja Vispārējo darījuma noteikumu 17.50.punkta un 17.50.2. apakšpunkta noteikumiem, prasītājs 2011.gada 25.jūlijā nosūtīja atbildētājam paziņojumu par vienpusēju atkāpšanos no līguma, kurā prasītājs lūdza atbildētājam izpildīt visas līguma saistības pirms termiņa līdz 2011.gada 5.augustam, taču minētās saistības pilnībā netika izpildītas.

No prasītāja aprēķina ir secināms, ka atbildētāja neizpildīto līguma saistību apmērs aprēķina sagatavošanas dienā 2011.gada 9.augustā bija Ls3875,21kas sastāv no: izmantotās, bet neatmaksātās kredītlimita summas – Ls 1999,45 (aprēķināts par laiku no 2007.gada 30.decembra līdz 2011.gada 9.augustam, 2007.gada 30.decembrī pirmo reizi tika kavēta pamatsummas apmaksa); procentiem – Ls 642,64 (aprēķināti par laiku no 2007.gada 7.decembra līdz 2011.gada 9.augustam); līgumsoda par pamatsummas maksājumu kavējumu – Ls 1233,12 (aprēķināts par laiku no 2007.gada 30.decembra līdz 2011.gada 9.augustam).

Civillikuma 1587.pants nosaka, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Prasības pamatojumam norādīts Civillikuma 1587., 1652., 1720.pants, 1946.panta pirmā daļa.

Prasībā lūgts:

- piedzīt no atbildētāja /pers. C/ par labu akciju sabiedrībai ,,PrivatBank" galveno parādu Ls 1999,45,

- procentus Ls 642,64 ,

- līgumsodu par pamatsummas maksājuma kavējumu Ls 1233,12,

- tiesāšanās izdevumus par valsts nodevu par Ls 225,18 un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 3,30.

- apstiprināt prasītāja tiesības saņemt likumiskos kavējuma procentus 6% gadā no neapmaksātās pamatparāda summas par laiku no lietas izskatīšanas dienas līdz sprieduma izpildei.

Prasītāja akciju sabiedrības „PrivatBank" pārstāvis uz tiesas sēdi nebija ieradies un lūdzis lietu izskatīt bez prasītāja pārstāvja, norādot, ka prasību uztur ar prasības pieteikumā norādīto pamatojumu.

Atbildētājs /pers. D/ rakstveida paskaidrojumus lietā nav iesniedzis, uz tiesas sēdi uzaicināts savlaicīgi un likumā paredzētajā kārtībā ar pavēstēm uz prasītāja norādīto deklarēto dzīves vietas adresi. Atbildētājs nav atspēkojis prezumpciju par dokumentu saņemšanu septītajā dienā pēc to nosūtīšanas. Par neierašanās iemesliem atbildētājs tiesai nav ziņojis, nebija lūdzis lietas izskatīšanu atlikt. Līdz ar to atzīstams, ka atbildētājs par tiesas sēdi paziņots likumā noteiktā kārtībā un saskaņā ar 156.panta pirmo daļu lietas izskatīšana iespējama bez atbildētāja klātbūtnes.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 208.^{1}panta pirmo daļu, gadījumā, ja atbildētājs nav sniedzis paskaidrojumus par prasību un nav ieradies pēc tiesas uzaicinājuma, nepaziņojot neierašanās iemeslu, tiesa taisa lietā aizmugurisku spriedumu.

Motīvu daļa

Pārbaudot un izvērtējot prasības pieteikumu un rakstveida pierādījumus, prasība daļā par pamatparāda, lietošanas procentu piedziņu un tiesībām saņemt likumiskos procentus - atzīstama par pamatotu un apmierināma, daļā par līgumsoda piedziņu - apmierināma daļēji.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa nosaka, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa nosaka, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Pamatojoties uz atbildētāja 2007.gada 7.novembra pieteikumu kartes ,,EXPRESS" konta atvēršanai un kartes kredītlimita saņemšanai, starp pusēm tika noslēgts līgums par kartes ,,EXPRESS" konta atvēršanu, apkalpošanu un kredītlimita piešķiršanu. Saskaņā ar pieteikuma noteikumiem līgums sastāv no pieteikuma, akciju sabiedrības „PrivatBank" Vispārējiem darījuma noteikumiem un akciju sabiedrības „PrivatBank" pakalpojumu tarifiem. Saskaņā ar līguma noteikumiem prasītājs piešķīra atbildētājam kredītlimitu Ls 2000 apmērā, kā to apliecina konta izraksts. Parakstot līgumu, atbildētājs apņēmās pildīt tajā paredzētās saistības, saskaņā ar pieteikuma 6., 8., 9.punktu maksāt prasītājam procentus 20,40 % apmērā no faktiski izlietotās kredītlimita summas, sākot ar kredītlimita lietošanas 31.dienu. Procentu maksājumu un kartes kredīta atmaksu atbilstoši pieteikuma 7.punkta un 10.punkta 10.1. un 10.2.apakšpunkta noteikumiem prasītājs ieturēja no līguma ietvaros veiktās minimālās kartes kredīta iemaksas summas, kuru atbildētājam ir pienākums veikt līdz katra mēneša priekšpēdējai dienai. Par katru minimālās kartes kredīta iemaksas summas apmaksas kavējuma dienu atbildētājs apņēmās maksāt prasītājam līgumsodu saskaņā ar akciju sabiedrības „PrivatBank" pakalpojumu tarifiem. Saskaņā ar maksājuma tarifiem līgumsoda procentu likme dienā noteikta 0,274%.

Piešķirtā kredītlimita izlietojumu un veiktās operācijas ar naudas līdzekļiem ir redzamas un ir atspoguļotas konta izrakstā, kurš ir atvērts uz atbildētāja vārda un ir piesaistīts noslēgtajam līgumam. No prasības pieteikumam pievienotās konta izdrukas redzams, ka atbildētājs kavēja līgumā paredzēto maksājumu izpildi, neveica kontā iemaksas, saskaņā ar līguma 10.punktu. Pamatojoties uz prasītāja Vispārējo darījuma noteikumu 17.50.punkta un 17.50.2. apakšpunkta noteikumiem, prasītājs 2011.gada 25.jūlijā nosūtīja atbildētājam paziņojumu par vienpusēju atkāpšanos no līguma, kurā prasītājs lūdza atbildētājam izpildīt visas līguma saistības pirms termiņa līdz 2011.gada 5.augustam, taču saistības no atbildētāja puses netika izpildītas. Minētais datums arī uzskatāms par līguma laušanas laiku, līdz kuram attiecināmi procentu un līgumsoda aprēķini.

Saskaņā ar LR Civillikuma 1652.pantu parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai vai nu ar likumu, vai ar līgumu, vai arī pēc parašas.

No prasītāja aprēķina ir redzams, ka atbildētāja neatmaksātās kredītlimita summa ir Ls 1999,45, sākot no pirmā maksājuma kavējuma 2007.gada 30.decembra.

Procentus prasītājs aprēķinājis Ls 642,64 par laiku no 2007.gada 7.decembra līdz 2011.gada 9.augustam, līgumsodu par pamatsummas maksājumu kavējumu prasītājs aprēķinājis Ls 1233,12 par to pašu laika posmu. Ņemot vērā līguma laušanas laiku, kredīta lietošanas laiks un summa aprēķināms līdz 2011.gada 5.augustam.

Saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu, procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā; ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir seši no simta gadā. Saskaņā ar Civillikuma 1508.pantu, saudzīgākam tiesiska darījuma iztulkojumam dodama priekšroka pret citiem un uz tā pamata priekšroka ir tam, kurš vismazāk saista parādnieku. Saskaņā ar Civillikuma 1592.pantu, neviens līgums, kas veicina kaut ko pretlikumīgu, netikumīgu vai negodīgu, nesaista. Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punktu, /pers. E/ kā patērētājam ir noteikts neproporcionāli liels līgumsods par maksājuma termiņa kavējumu 0,274% par maksājuma kavējuma dienu, – kas uzskatāms par netaisnīgu līguma noteikumu. Pieteikums kartei „EXPRESS", akciju sabiedrības ,,PrivatBank" Vispārējiem darījuma noteikumi un pakalpojumu tarifi ir sastādīti standartveidā. Lietā nav atzīstams par pierādītu, ka procentu un līgumsoda apmērs būtu iepriekš apspriests ar patērētāju, līdz ar to, saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 5.panta otro daļu, 6.panta trešo daļu, piekto daļu, sesto daļu, neapspriestie līgumsoda nosacījumi minētajā līgumā nav atzīstami par atbilstošiem Patērētāju tiesību aizsardzības likuma patērētāja kreditēšanas noteikumiem, nostāda patērētāju neizdevīgā stāvoklī un ir pretrunā ar labticīguma prasībām, līgumā pārkāpts pušu tiesiskās vienlīdzības princips.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta vienpadsmitā daļa nosaka, ka tiesa, izšķirot strīdu vai veicot citas no ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtā līguma izrietošās procesuālās darbības, izvērtē līguma noteikumus un strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju nepiemēro līgumā ietvertos netaisnīgos noteikumus. Saskaņā ar Patērētāju tiesību

aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punktu par netaisnīgiem līguma noteikumiem uzskatāmi noteikumi, kas uzliek patērētājam, kurš neizpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu. Norādītā aizdevuma līguma noteikumi paredz neierobežotu līgumsoda apmēru, kas kopsummā var pārsniegt aizdevuma pamatsummu, un saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punktu, tie uzskatāmi par netaisnīgiem līguma noteikumiem, jo uzliek patērētājam, kurš neizpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu.

Atbilstoši Civillikuma 1716.pantam, līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Pielīgtais līgumsoda veids un apmērs 0,274% dienā gadā ir 100,01% un var pārsniegt pamatparāda apmēru, prasībā līgumsoda apmērs norādīts Ls 1233,12, kas 61,68 % no parāda apmēra,- no minētā izriet, ka atbildētājs nevar būt atbilstoši likumam uzņēmies ciest šādu pametumu, un tas ir nesamērīgs ar patērētāja kreditēšanas līguma mērķi un līgumsoda funkciju – disciplinēt saistības izpildi, bet nevis pārmērīgi sodīt aizņēmēju. Ņemot vērā Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.pantu, līgumsods atzīstams par patērētāja tiesības pārkāpjošu, nesamērīgi lielu. Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta astotajā daļā paredzētas sekas, kas iestājas, ja tiek konstatēti netaisnīgi līguma nosacījumi, - ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtajā līgumā ietvertie netaisnīgie noteikumi nav spēkā no līguma noslēgšanas brīža, bet līgums paliek spēkā, ja tas var pastāvēt arī turpmāk, kad izslēgti netaisnīgie noteikumi. Tādējādi, atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma noteikumiem, līgumā ietvertie netaisnīgie noteikumi nav atbilstoši likumam no līguma noslēgšanas brīža un nav saistoši atbildētājam. LR Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2008.gada 14.maija spriedumā Nr. SKC-212 izteikts viedoklis, ka līgumsodam ir sodīšanas un zaudējumu atlīdzināšanas funkcija; gadījumos, kad no lietas apstākļiem secināms, ka līgumsods pēc tā apmēra, salīdzinot ar iespējamiem pārkāpuma izraisītajiem zaudējumiem, veic galvenokārt sodīšanas funkciju, tā piemērošana vērtējama atbilstoši vispārējiem sodīšanas rakstura tiesisko līdzekļu piemērošanas principiem, tostarp soda samērīguma un taisnīguma principiem. Sakarā ar likuma tieša norādījuma neesamību jautājums par līgumsoda samērīgumu un taisnīgumu izlemjams pēc tiesas ieskata saskaņā ar Civillikuma 5.pantā norādīto taisnības apziņu un vispārējiem tiesību principiem. Līdz ar to prasība daļā par līgumsoda piedziņu no atbildētāja ir apmierināma daļēji, samērīgi pret pamatparāda apmēru un kavējuma laiku,- 10% apmērā no pamatparāda summas, t.i., Ls 199,94 apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. No atbildētāja prasītāja labā piedzenami tiesāšanās izdevumi par valsts nodevu Ls 221,88, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi Ls 3,30, kopā Ls 225,18.

Prasītājam nosakāmas tiesības saņemt no atbildētāja 6 % gadā no piespriestās pamatparāda Ls 1999,45 summas par laiku no sprieduma spēkā stāšanās un nodošanas izpildei līdz sprieduma izpildes (izsoles) dienai.

Civilprocesa likuma 204[1].pants nosaka, ka taisot spriedumu par naudas summas piedziņu un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei ne vairāk kā desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Līdz ar to atbildētājam nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš desmit dienas par naudas summu un tiesāšanās izdevumu piedziņu, sākot no sprieduma spēkā stāšanās.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8.pantu, 97.pantu, 41.panta pirmo daļu, 193.pantu, 195.pantu, 204.[1]pantu, 208.[1]pantu, 208.[2]pantu, 208.[4]pantu, tiesa

nosprieda:

akciju sabiedrības ,,PrivatBank", reģ.Nr./adrese/, prasību pret /pers. E/, /personas kods/, daļā par pamatparāda, lietošanas procentu piedziņu un tiesībām saņemt likumiskos procentus - apmierināt, daļā par līgumsoda piedziņu – apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. E/, /personas kods/, akciju sabiedrības ,,PrivatBank", reģ.Nr./adrese/, labā parādu Ls 1999,45 (viens tūkstotis deviņi simti deviņdesmit deviņus latus 45 santīmus), lietošanas procentus par laiku no 2007.gada 7.decembra līdz – 2011.gada 5.augustam Ls 642,64 (sešus simtus četrdesmit divus latus 64 santīmus), līgumsodu Ls 199,94 (simts deviņdesmit deviņus latus 94 santīmus), tiesas izdevumus Ls 225,18 (divus simtus divdesmit piecus latus 18 santīmus).

Noteikt akciju sabiedrībai ,,PrivatBank", reģ.Nr./adrese/, tiesības saņemt no /pers. E/, /personas kods/, 6% gadā no pamatparāda summas Ls 1999,45 (viens tūkstotis deviņi simti deviņdesmit deviņi lati 45 santīmi) par laiku no sprieduma spēkā stāšanās un nodošanas izpildei līdz sprieduma izpildes (izsoles) dienai.

Akciju sabiedrība „PrivatBank" spriedumu var pārsūdzēt 20 (divdesmit) dienu laikā pēc pilna sprieduma sastādīšanas dienas 2013.gada 16.septembra Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā.

/pers. E/ 20 (divdesmit) dienu laikā no pilna aizmuguriska sprieduma nosūtīšanas dienas ir tiesīga iesniegt tiesai, kura taisījusi aizmugurisku spriedumu, pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna.

Tiesnese G.Viļumsone